



# ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ଭାରତ

ରବିବାର ପୃଷ୍ଠା-୧ର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ

ତାଙ୍କର ଜଣେ ମିତ୍ରଙ୍କୁ ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅନାଇ ଏତକ ମାତ୍ର କହିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ସଂଳାପରୁ ବୁଝିଲି, 'ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ' ନେତାଟି ଦଳ ଭିତରେ ଏ ନେତାଙ୍କ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀଙ୍କ ଶିବିରରେ ସାମିଲ ହୋଇଛନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍ ନବୋଦ୍ଗତ ଜାତି ଭିତରେ ଉପଜାତିର ସୃଜନ କ୍ରିୟା ଚାଲିଛି ।

## ନବ୍ୟ ସଂସ୍କାର-କୃତ୍ୱସ୍କାର

ପୁରାତନ ଜାତି ପ୍ରଥା ଯେପରି ବହୁ କୃତ୍ୱସ୍କାର ପାଇଁ ଦାୟୀ, ନବୋଦ୍ଗତ ଜାତି ସେହିପରି ନବ୍ୟ କୃତ୍ୱସ୍କାର ଏବଂ ଅପଧାରଣାର ଉତ୍ସ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ବହୁତ । ରାଜନୀତିର ରଙ୍ଗାନ ଚଷମା ଦେଇ ସବୁ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିବାର ଅଭ୍ୟାସରୁ ଅଦ୍ୟାବଧି ବହୁ ପାଠକ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ ରଖି ପାରିଥିବେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ । ସେହି ବିଶ୍ୱାସର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ସର୍ବ-ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନଟି ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଛି । ନିବିର୍ତ୍ତାବିତ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଅଥବା ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ମୁଁ ଆସୁନାହିଁ । ପ୍ରଶ୍ନଟି ମନୋନୟନର ପଛଭୂମି ସମ୍ପର୍କିତ । କୁହାଗଲା ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଶେଖାଓଡ଼ ମହୋଦୟଙ୍କ 'ଚେର ଆର.ଏସ.ଏସ.ରେ' । ଅତଏବ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଆସନ ନିଷିଦ୍ଧ ।

ସବୁ ଗଛର ଚେର ମାଟିରେ । କିନ୍ତୁ ଗଛର ଜାତିଭେଦ ଅସଂଖ୍ୟ ଏକା ଆମଗଛଟିମାନ ହେଲେ ବି ଗୋଟିକର ଫଳ ମିଠା ହୋଇପାରେ, ଅନ୍ୟଟିର ଖଟା । ଚେରତରୁ ବଡ଼ ବିଷମ ବ୍ୟାପାର । ଅନ୍ୟତମ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନେତା ସାତାରାମ ଯେତୁରାଙ୍କ ନାମଟିର ଚେର ପୁରାଣରେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଆଚରଣ ନା ସାତାଙ୍କ ଭଳି ନା ରାମଙ୍କ ଭଳି । ତାଙ୍କ ଆଚରଣ ଗତାନୁଗତିକ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ-ସ୍ୱଲଭ । ତାଙ୍କ ଆଚରଣ ଭିତରେହିଁ ସେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନେତା ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭାବେ ସେଖାଓଡ଼ଙ୍କ ଆଚରଣ ରାଷ୍ଟ୍ରନାୟକ ସ୍ୱଲଭ ଥିଲା ନା ପକ୍ଷପାତପୁଷ୍ଟ ଥିଲା । ଦଳମତ ନିର୍ଦ୍ଦିଶେଷରେ ସମସ୍ତେ ସାକାର କରନ୍ତି ଯେ ସେଥିଲେ ସଂଯତ, ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ । ଧରନ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟ ଶାସକଦଳ ତାଙ୍କର ଚେର ପରିଚର୍ଚ୍ଚେ ରାଷ୍ଟ୍ର ପାଇଁ ଯାହା ପ୍ରୟୋଜନ ତାଙ୍କର ସେହି ଧାର ସ୍ଥିର ମୁଖଟିର ଗୁଣ ବିଚାରକୁ ନେଇ ତାଙ୍କୁ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପଦପାଇଁ ସମର୍ଥନ ଦେଇଥାନ୍ତା ତେବେ କେତେ ବଡ଼ ଉଦାର ପରମ୍ପରାର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇଥାନ୍ତା । ରାଷ୍ଟ୍ରପତି, ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପଦ ଦୁଇଟି ପରା ରାଜନୀତି-ନିରପେକ୍ଷ ହେବାକଥା ? ବାସ୍ତବରେ କଂଗ୍ରେସ ଏକ ଚମତ୍କାର ସୁଯୋଗ ହରାଇଲା । ପୁନର୍ବାର ମନେ ପକାଇ ଦେଉଛି, ରାଜନୈତିକ ସଂସ୍କାରର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଯାଇ ଆମେ ପରିସ୍ଥିତିର ବିଚାର କରିବା ଚାହିଁ ।

ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପଦପାଇଁ କଂଗ୍ରେସଦଳ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମ ଖାଲି ମାମୁଲି ଭାବରେ ଥରେ ଥପେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଗଲା, ସେ ଥିଲେ ସେହି ଆସନ ସକାଶେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ପ୍ରାର୍ଥୀ । ସେ ତ.କରଣ ସିଂହ । ତରୁଣ ବୟସରେ, ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଇତିହାସରେ ଏକ ସଙ୍କଟଜନକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ହେଲେ ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀରର ସଦର-ଇ-ରିୟାସତ୍ (ଗଭର୍ଣ୍ଣର) । ଘଟଣା ପ୍ରବାହ ଯେପରି ତାଙ୍କୁ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ତାଲିମ ଦେଉଥିଲା । ଏକ ବିଶାଳ ତଥା ବିଶେଷ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟର ଯୁବରାଜ ଏବଂ ଏକ ସନ୍ଧିକ୍ଷଣରେ ସେ ରାଜ୍ୟ ଭାରତବର୍ଷ ସହ ସାମିଲ ହେବାବେଳେ ତା'ର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଧିକାରୀ ରୂପେ ଯେପରି ସ୍ଥିରଚିତ୍ତ ଓ ବିଚକ୍ଷେଣ ଆଚରଣର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରଖିଥିଲେ, ତାହା ଅସାଧାରଣ । ନିଜର ଶାସନଗତ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବାପରେ ତାଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ଆକର୍ଷଣ ଥିଲା ଅଧ୍ୟୟନ ଏବଂ ଗବେଷଣା । ଆଜି ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଉପରେ ତତ୍କରେପ୍ରାପ୍ତ ସୁଧାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଦେଶବିଦେଶ ବ୍ୟାପୀ ବିପୁଳ । କିନ୍ତୁ ସେ ଦିଗରେ ତ: କରଣ ସିଂହ ପ୍ରଥମ କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ କେତେଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ପୁଣି ତାଙ୍କ ଗବେଷଣାର ବିଷୟ ଥିଲା ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଚୈତ୍ତ୍ୱିକ ଜୀବନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ । ବ୍ରିଟିଶ ଅନୁଗତ ପ୍ରମୁଖ ରାଜବଂଶର ଦାୟିତ୍ୱ ହୋଇ ତାଙ୍କର ବ୍ରିଟିଶ-ବିରୋଧୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରଥମ ପୁରୋଧାଙ୍କ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷଣ ଯେ ଏକ ପ୍ରସାରିତ ଓ ବିକଶିତ ଚେତନାର ପରିଚୟ, ଏହା କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ମାତ୍ର । ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜନପ୍ରିୟ ତଥା ସୁପରିଚିତ କୃତନୀତିଜ୍ଞ, ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ସୁବକ୍ତା, ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନର ବଳିଷ୍ଠ ଉପସ୍ଥାପକ ଏ ସଞ୍ଜନଙ୍କର ଦୁଇଗୋଟି ଦୋଷ ଦର୍ଶାଇଲେ ଦୁଇ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନେତା । ଏ.ବି.ବର୍ଦ୍ଧନଙ୍କ ଆବିଷ୍କୃତ ଦୋଷ ହେଲା, ସେ ଜଣେ ମହାରାଜାଙ୍କ ପୁତ୍ର । (୫.୮.୦୭ର ନ୍ୟୁ ସକ୍ସେ ଏକ୍ସପ୍ରେସ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ) ଇସପ-ବିବୃତ ଉପକଥାରେ ଧୂର୍ତ୍ତି ଗଧୁଆ ମେଷା ଛୁଆର ବାପା ଏକଦା ପାଣିଗୋଳିଆ କରିଥିଲାରୋଲି ତାକୁ ଖାଇବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଘୋଷଣା କରିବା କଥା ମନେ ପଡ଼ୁଛି କି ? କିନ୍ତୁ ଉପାୟ ନାହିଁ । ଏହା ପ୍ରଗତିଶୀଳତା, ରକ୍ଷଣଶୀଳ ଅନ୍ଧଧାରଣା ନୁହେଁ ।

ବର୍ଦ୍ଧନଙ୍କ ସମାନ୍ତରାଳ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ନେତାଙ୍କର ତଥା ଅନ୍ୟ ସହଯୋଗୀ ଦଳମାନଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ ହେଲା, ତ: କରଣ ସିଂହ ହିଁ ଭାରତରେ ନିଜକୁ ପରିଚିତ କରାନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍ ସେ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ । ଆପଣ କେତେ ପ୍ରକାର ବିତ୍ତମନା ଏବଂ କପଟାଦର୍ଶି ପ୍ରତି ଆଖିକୁଳି ରହିପାରିବେ ? କଂଗ୍ରେସର ଏପରି କେତୋଟି ସହଯୋଗୀ ଦଳ ତାଙ୍କର ଏ ଦୋଷ ଦର୍ଶାଇବାରେ ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକତାର ସବୁଠୁଁ ଦୟନୀୟ ରୂପ ଯେଉଁ ଜାତିମନ୍ୟତା, ତାହାକୁ ଆଶ୍ରା କରିଛନ୍ତି ନେତାରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ, ଯାହାଙ୍କ ସ୍ୱଳ ଚେହେରାହିଁ ସେ ଜଣେ ଶିଖ୍ ବୋଲି ଜଣାଇଦିଏ, ତାହା ତାଙ୍କର ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକତା ବୋଲି ଏ ବିଜ୍ଞାନୀନେ କହିବେ

କି ? ତା: ଜାକିର ହୁସେନ୍ ଆଫ୍ରିଦି ଆଫ୍ଗାନ ବଂଶର ସନ୍ତାନ ଏବଂ ଇସ୍ଲାମିକ ସଂସ୍କୃତି ଓ ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାଙ୍କୁ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ, ବାବୁ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ନବନିର୍ମିତ ସୋମନାଥ ମନ୍ଦିର ଉଦ୍ଘାଟନ କରିଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏବଂ ତ: ରାଧାକୃଷ୍ଣନ ହିଁ ଦର୍ଶନର ପ୍ରଖ୍ୟାତ ବ୍ୟାଖ୍ୟାକାର ହୋଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାଙ୍କୁ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ କହିଲେ ଯଥାର୍ଥ ହେବ ତ ? ପ୍ରଶ୍ନ ହେଲା, ତ: କରଣ ସିଂହ କୌଣସି ଅଣହିନ୍ଦୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରତି ଅସମ୍ଭାବ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ କି ? ଆଜି ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପିତର ଯେ କୌଣସି କାଶ୍ମିରୀ ମୁସଲିମ ଉତ୍ତୁଲୋକଙ୍କୁ ପଚାରନ୍ତୁ, ଦେଖିବେ ସେମାନେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଗଭୀର ଶ୍ରଦ୍ଧା ପୋଷଣ କରନ୍ତି ।

ଅର୍ଥାତ୍, ମଣିଷର ଚେତନା ଏଭଳି ବିକଳ ଯେ ଧର୍ମ ନାମରେ ସେ ଯେମିତି ନାନାଦି ଅପଧାରଣା ପରିପୋଷଣ କରିପାରେ । ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷତା ନାମରେ ବି ସେ ସେମିତି ନୂଆ ଶୈଳୀର ଅପଧାରଣା ବିସ୍ତାର କରିପାରେ । ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ କହିଲେ, ଧର୍ମ ନିରପେକ୍ଷବାଦୀମାନଙ୍କ ଚରିତ୍ରରେ ଏକ ନୂତନ ଅକ୍ଷ ଧର୍ମଗୋଷ୍ଠୀରେ ପରିଣତ ହେବାର ଲକ୍ଷଣ ଜାଣିଲ୍ୟମାନ ।

## ମୋହାବିଷ୍ଣୁ ଭାରତ: ପ୍ରତୀକ୍ଷାରତ ମହାକାଳ

ସାମୁହିକ ଭାବରେ ଭାରତବର୍ଷ ଆଜି ଛଳନାପ୍ରିୟ ତଥା ମୋହାବିଷ୍ଣୁ । ମନ୍ଦିର ମସଜିଦ୍‌ରୁ ମାଇକ୍ରୋଫୋନ୍ ଗର୍ଜନ ଯୋଗେ ପ୍ରେରିତ ଆରାଧନା ଯେପରି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ, ପରାକ୍ଷରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ମାର୍କି ତରୁଣତରୁଣାମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୱାନ ଅଥବା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଦରମା ସେମାନଙ୍କୁ ସୁଖରେ ପରିଣତ କରିବାର ଆଶା ନାହିଁ । ତଥାପି ଆଜିର ସଞ୍ଜଳ ଏବଂ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଭାରତୀୟର ଏହାହିଁ ଯେପରି ଆଜିମୁଖ୍ୟ ।

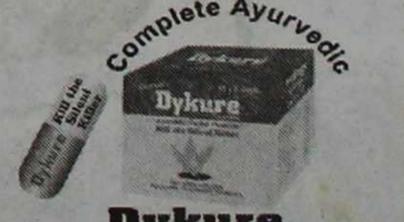
ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭାରତହିଁ ଯେ ମାନବତାର ଭବିଷ୍ୟତ ସେଥିରେ ଏ ଲେଖକର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଏକ ମହତ୍ତର ଚେତନା ଭାରତବର୍ଷରେ ହିଁ ଉଦ୍ଘାସିତ ହେବାକୁ ଉନ୍ମୁଖ । କିନ୍ତୁ ଭାରତର ପ୍ରସ୍ତୁତି ନାହିଁ । ଭାରତ ପରମ୍ପରାକୁ ପଛରେ ପକାଇସାରିଛି, କିନ୍ତୁ ବିକଳ ଆଲୋକ ପ୍ରତି ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଏକଦା ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ ପୋଥିପାଠ ହେଉଥିଲା । ପାପର ପୁରାଣ ବର୍ଷିତ ଭୟାବହ କର୍ମଫଳ - ନର୍କରେ କାଳ କାଳ ଧରି କଲବଳ ହେବାର ଚେତାବନା-ମଣିଷର ପାପ-ପ୍ରବଣ ମନକୁ କ୍ଷାନ୍ତ ରଖୁଥିଲା । ସାମାଜିକ କ୍ରମବିକାଶର ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ନିୟମରେ ଆଜି ସେ ଅକ୍ଷବିଶ୍ୱାସ ଅନ୍ତର୍ହିତ; ଆଜି ନୈତିକ ଅପରାଧବୋଧ ନାହିଁ । ଅଛି ଯାହା କାନୁନ୍ ପ୍ରତି ଭୟ । କାନୁନ୍‌ଙ୍କୁ ପଛ କରିବାର କୌଶଳ ଆଜିର ବିକଶିତ ବୁଦ୍ଧି ସହଜରେ ଉଦ୍ଘାଟନ କରିପାରେ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ସତ୍ୟ ସେ ବିସ୍ମୃତ ଅଥଚ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ୍ୟ, ତାହା ହେଲା କର୍ମଫଳରୁ ଅକ୍ଷାହତ ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷିତ ବାତାବରଣ ଭଳି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷିତ ଚେତନାର କ୍ଳେଶଭୋଗରୁ ମୁକ୍ତି ନାହିଁ ।

ଜୀବନର ଆଜିମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଜ୍ଞାନରୁ ମୁକ୍ତି ବିନା ସେ କ୍ଳେଶ ଭୋଗରୁ ବା ମୁକ୍ତି କାହିଁ ? ସେ ଦିଗରେ ଆମର

ସାମୁହିକ ସନ୍ଧାନସ୍ୱହାର ବିକାଶ ଘଟୁନାହିଁ । ଚେତନା ରାଜ୍ୟରେ ଏହି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସମୟରେ ମୂର୍ଖ ମଣିଷ ନିଜର ସୁଖର ସନ୍ଧାନରେ ଅକାତରେ ଅସଂଖ୍ୟ ମଣିଷଙ୍କୁ ପ୍ରତାରଣ ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାତ କରାପାରେ ନକଲି ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି; ସଦ୍ୟଜାତ କନ୍ୟାକୁ ନିପାତ କରିପାରେ; ସାମାନ୍ୟ ଅଳି ଅଭିଯୋଗରେ ସାମୁହିକ ଅହଂଚାଳିତ ହୋଇ ଚେଲଚୋକୋ ରାଷ୍ଟ୍ରାଚୋକୋ କରି ଅନ୍ୟର ସର୍ବନିମ୍ନ ସାଧାନତା ନିର୍ମମ ଭାବରେ ଅପହରଣ କରିପାରେ; ଆଜି ଯାହାକୁ ପୁଲମାଳ ପିନ୍ଧାଏ, ସାମାନ୍ୟ ସାର୍ଥହାନି ହେଲେ କାଲି ତା'ର କୁଣ୍ଠ ପୁତ୍ତଲିକା ଦାହ ଭଳି ରଚିହାନ କର୍ମ କରିପାରେ । ଏ ସମସ୍ତ ଅବିବେକିତା ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷ ସଂପୃକ୍ତିରୁ ଆମେ କେତେ ଜଣ ମୁକ୍ତ ? ଆମେ ସବୁ କରୁଁ, ନିଜ ନିଜକୁ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିବା ଦାୟିତ୍ୱଟି ବାଦ୍ ଦେଇ ।

ଦେଶବ୍ୟାପୀ ଏ ତାମସରୁ ଉଦ୍ଘାଟିତ ହେବାର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମଣିଷ ସଚେତନ ହେବ । ଭୁଲ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ଯୁପକାଠରେ ନିଜ ଚୈତନ୍ୟକୁ ବଳି ପକାଇବାରୁ ବିରତ ହେବ । ଏତକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରୟାସକୁ ହେୟଜ୍ଞାନ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ଜ୍ଞାନ ଗାରିମା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରତିଭା-ନିସୃତ- ସେ ପ୍ରତିଭାଧରମାନେ ଚେଦର ଗଣିତରୁ ହୁଅନ୍ତୁ ବା ହୁଅନ୍ତୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ, ବୁଦ୍ଧ, ଯାଶୁ, ଅଥବା ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦ ।

ଭାରତବର୍ଷ ଔପନିବେଶିକ ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର ଷାଠିଏବର୍ଷ ବିତିଗଲା । ଅଜ୍ଞାନର ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତିପାଇଁ କେତେବର୍ଷ ଲାଗିବ, ତାହା ସଶସ୍ତ୍ର ବା ଅହିଂସ ଆନ୍ଦୋଳନ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ନୁହେଁ, ତାହା ନିର୍ଭରଶୀଳ ଆମ ଚେତନା ଭିତରେ ନିରବ, ଅଦୃଶ୍ୟ ସାଧନା ଓ ସଂଗ୍ରାମର ଫଳାଫଳ ଉପରେ । ସୁଲ ରାଜନୈତିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ସାଧାନତା ଅଜ୍ଞାନରୁ ସାଧାନତା ଦିଗରେ ସହାୟକ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଅଜ୍ଞାନରୁ ସାଧାନତା ବିନା ସୁଲ ସାଧାନତା ମୂଲ୍ୟହୀନ । ■

<p><b>ଡାଇବେଟିସରୁ ମୁକ୍ତି</b></p>	<p><b>ଅର୍ଶ ? ମଳକଣ୍ଠକ ? ? ଭଗନ୍ଦର ? ? ?</b></p>
 <p><b>Dykure</b> ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ</p> <p><b>ଡାଇକିଓର</b> କ୍ୟାପସୁଲ</p> <p>ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ କ୍ୟାପସୁଲ ଦିନକୁ ତିନିଥର</p>	 <p><b>ଫାଇବର</b> କରନ୍ତୁ</p> <p><b>ପାଇକିଓର</b> କ୍ୟାପସୁଲ ଏବଂ ମଲମ</p> <p>କୌଣସି ଅପରୋଧନ ଦରବାର ନାହିଁ ।</p>
<p>ପାର୍ଶ୍ୱ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାହୀନ ଆୟୁର୍ବେଦିକ ଔଷଧ ।</p> <p><a href="http://www.herbalbodyindia.com">www.herbalbodyindia.com</a></p> <p>Ph.: 9337268568, 0671-2433112</p>	